

Danes se sklicuje na zakon oni, o katerem je skoro gotovo, da ga prvim svojim korakom na pragu samostalnega življenja poruši ter da se bode njegovim jeklenim črkam pokoroval le iz strahu pred njegovo močjo in kaznijo.

More li takov učenec drugačen biti?

Dobro se je izrazil brnski „Beobachter“: Ko bi bil takov učenec drugačen, nego je, bil bi ali čudakovič ali velik talent.

Vprašate, zakaj?

Ker mu je bila rodbina, iz katere pohaja, od zibelke v vsem početju za primer.

Ali ni slišal od prvih trenutkov, ko je začel pojmiti, samo psovanje in preklinanje vseh, ki segajo s kakovim pravom — če tudi nameravajočim na dobro vse družbe — v način njenega življenja, ki omejujejo njene navade, mišljenje in dejanja v onih mejah društvenega reda, katere sovražijo člani rodbine z vso dušo? (Konec prih.)

Iz šole za šolo.

Pravopisne vaje.

(Sestavil **Fr. Jamšek.**)

(Dalje.)

XXXIII.

(Učitelj napiše na šolsko tablo sledeče vodilo, učenci prepisujejo.)

1.

a) *Gôre*: Bohor, Pohorje, Menina (menda: Mejnina, planina na štajersko-kranjskej meji pri Gorenjem Gradu), Rinka, Kum, Nános, Dobrač, Pireneje, Oljska Gôra, Etna.

b) *Vôde*: Jakobov vodnjak; — Ložnica, Bistrica, Cedron; — Drava, Sava, Kulpa, Dunav (Donava), Jordan; — Genezaret, Bleško Jezero; — Jadransko Morje, Črno Morje, Mrtvo Morje.

Pomnite!

10. Imena vršacev: naj si bo grič, brdo, hrib, gôra, planina, snežnik ali ognjenik — in imena vöd: naj si bo vir, potok, reka, veletok, jezero ali pa morje so tudi lastna imena; zato jih pišemo z veliko začetnico; iz njih izpeljane pridevnike (bohorski, pohorjanski; — ložničini, dravini; — genezaretski (genezarečki), bleško-jezerski; — črno-morsko brodovje) pišemo vender z malim sprednikom, ako dopuščate to umljivost in določnost.

Naloga.

Napišite nekaj gôrskih in vodovnih imen v istej vrsti!

2.

a) *Gôre*: Ostrica (Ojstrica), Triglav, Veliki Zvonar, Montblank, Kavkaz, Sinaj, Ararat, Balkan, Everest, Vezuv.

b) *Vôde*: na Koritu; — Trnava, Kokra; Mura, Ljublanica, Krka, Soča, Veltava, Volga, Nil, Amazonska Reka; Vrbsko Jezero, Cirkniško Jezero, Kaspiško Jezero; — Galilejsko Morje, Rudeče Morje, Tih Ocean.

(Pravilo. — Naloga.)

XXXIV.

(Učitelj napiše na šolsko tablo sledeče vodilo, učenci prepisujejo.)

1.

a) Jugoslovanom prištevamo sledeče národe: Slovence, Hrvate, Srbe in Bolgare; Severoslovanom pa: Čehe, Slovake, Poljake, Rusine in Ruse.

b) Besedo Bog namestujejo izrazi: Božič, Oče, Stvarnik, Vsemogočni, Najsvetejši. Pomnite!

11. Lastna imena so tudi imena národov; baš tako beseda Bog in njene namestnice, zato jih pišemo z veliko začetnico. Iz takih lastnic izpeljane pridevnike pišemo navadno z malim sprednikom.

Naloga.

Napišite še nekaj národnih imen in namestnic za besedo Bog!

2.

a) Romanskega plemena so sledeči národi: Italijani, Francozje, Španjoli in Rumunci; grmanskega pa: Nemci (Franki, Gotje, Cimbrí, Tevtoni), Angleži, Kočevarji.

b) Besedo Bog namestujejo ti-le izrazi: Božje (Bože), Večni, Bog Oče, Bog Sin, Bog sv. Duh, Vsemogočni.

(Pravilo. — Naloga. —)

V ponovilo:

„Prepišite sledeča pravila in naučite se je na pamet!“

Velike začetnice (sprednike) pišemo:

1. V začetku govora (spisa).
2. Za piko, klicajem in vprašanjem, kadar sklepajo stavkovo misel.
3. Za dvopičjem, kadar svoje lastne ali besede koga družega neizpremenjene za-
pišemo.

4. V pesnih iz početka vsake vrste.

5. V pismih pri zaimkih, s katerimi nagovarjamo osebo, kateri pišemo.

6. Pri lastnih imenih, to so: imena ljudi (osebna imena) po krstu, po rodu, po domu (tudi kot pridevnike); posebna imena živali (tudi kot pridevnike); posebna imena zemljišč, naj si bo njiva, travnik, pašnik, vinograd ali gozd, imena župnij, občin ali srenj okrajev, dežel in držav; imena okolic, sosesk, gradov, vasí, trgov in mest; imena gôr in vód, naj si je vir, potok, reka, veletok, jezero ali morje; imena národov (a ne kot pridevnike).

7. Beseda: Bog in njene namestnice (kot pridevnike navadno nè). (Dalje prih.)

Književstvo.

— **Občná zgodovina.** Spisal in založil Janez Jesenko, III. del: Novi vek. Drugi skrajšani in popravljeni natis. V Ljubljani, Národná Tiskarna 1886, 8, 92 str. Cena 40 kr. Ta iz-
vrstna knjiga bode jako ugajala tudi ljudskim učiteljem.

— **„Kurzgefasste Geschichte Krains“** von Aug. Dimitz. Laibach 1886. Ig. v. Klein-
mayr's & Fed. Bamberg's Verlag. To delce obsega najvažnejše zgodovinske dogodke do 1883. l. Ta
mična knjiga bode posebno ugajala kranjskemu učiteljstvu, tedaj jo priporočamo vsem šolskim in uč-
teljskim knjižnicam. Stane 80 kr. (po pošti 5 kr. več).

— **Die landwirthschaftlichen Gesetze und Verordnungen des Herzogthums Krain für Land- und Forstwirthe, politische Beamte, Gemeindevorsteher zunächst für die krain. Lehrer und Lehramts-Zöglinge.** Mit einigen Erläuterungen herausgegeben von Prof. Wilh. Linhart. Laibach. Druck und Verlag von Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg 1886, 8, 88 str. Vsebinska: Vogelschutz-Gesetz. Vogelschutz. Maikäfer- u. Insectenvertilgungs-Gesetz. Zur Vertilgung der landwirthschaftlichen Schädlinge der Thierwelt. Kleeseidevertilgungs-Gesetz. Belehrung zur Durchführung des Kleeseidevertilgungs-Gesetzes. Die Kleeseide. Feldschutz-Gesetz. Fischereigesetz. Durchführungs-Verordnung zu demselben. Künstliche Fischzucht. Wildschonzeit-Gesetz. Wild. Weingarten-Ordnung. Hengsten-Licenzierungs-Gesetz. Reblaus-Gesetz. Der Wald. Forstfrevel. Ta knji-
žica bode prav dobro ugajala vsemu kranjskemu učiteljstvu.